

Dbamy o dobrostan i rozwój umiejętności uczniów

Propozycje dla nauczycieli wynikające z doświadczeń uczestników sieci

pod nazwą *Szkoła efektywnego czytania i pisania* –

– SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI POLONISTÓW I BIBLIOTEKARZY

Zakres działań nauczycieli	Propozycje działań
Doskonalenie umiejętności efektywnego czytania.	1. Projekty edukacyjne dotyczące omawianych lektur, np.: ➤ "Piegusy Akademii", ➤ "Królowie i Królowe Narnii", ➤ "Kapelusz Ani z Zielonego Wzgórza", ➤ "Ludzie niepełnosprawni we współczesnym świecie" – na podstawie "Katarynki", ➤ "Olimpiada na Olimpie", ➤ "Co to będzie?" – głośne czytanie "Dziadów cz.II" i odgrywanie ról, ➤ "Mur okupowanej Warszawy" – tworzenie napisów na ceglastej tapecie – akcje "Małego Sabotażu", ➤ „O ludziach, którzy potrafili pięknie umierać i pięknie żyć” – konkurs klasowy, ➤ „I ty możesz zostać twórcą komiksu” – klasowy konkurs dla klasy IV po omówieniu lektury „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”, ➤ „Latarnia Pytań, czyli kto pierwszy pokona schody latarni” – projektowanie latarni i układanie pytań do utworu H. Sienkiewicza pt. „Latarnik”. 2. Szkolne projekty poświęcone patronom szkół, np.: - zapoznanie uczniów z twórczością Marii Konopnickiej – Szkolny Dzień Patrona "Maria Konopnicka Dzieciom" – gry i zabawy w terenie: ➤ "Co słonko widziało?", ➤ "W wierszykarni Pani Marii", ➤ "Kukułeczka kuka – uczeń jajka szuka", ➤ "Ciasto dla mamy? Na jagody ruszamy", ➤ "Patataj, patataj ... – z przeszkodami w cudny kraj", ➤ "Ucieczka przed myszą – kto pokona Stefka Burczymuchę?", ➤ Dzień Patrona – „Jagodowy MasterChef Junior – otwieramy klasową restaurację”, konkurs na motywach utworu „Na jagody” – Marii Konopnickiej, ➤ Rywalizacja klas: przygotowanie jagodowego dania, karty menu, szyldu restauracji (nazwy restauracji związane z bohaterami twórczości Marii Konopnickiej), ozdoba talerza. 3. Działania podejmowane w bibliotece szkolnej: ➤ spotkania czytelnicze połączone z głośnym czytaniem i prezentacją książek na wystawkach, ➤ konkurs plastyczny dla klas 1-3 "Czerwony Kapturek w moich oczach", ➤ konkursy czytelnicze do okolicznościowych wystawek książek, ➤ "Książka na dziś" – zapiski na tablicowej ścianie, prezentacja książek i błyskawiczne pytanie (tego samego dnia losowanie nagrody), ➤ Ogólnopolski program dla klas 1 – "Czytamy rodzinne historie" (Instytut

Książki),

- udział w programie UE "Kreatywna Europa" pn. "Nasza Mała Biblioteka" (czwarta edycja),
- udział w projekcie Instytutu Książki pn. "Mała Książka – Wielki Człowiek" – zajęcia z przekazaniem wyprawki czytelniczej uczniom klas 1,
- "Biblioteka moich marzeń", zajęcia czytelnicze dla klas "0"-3,
- Dzień Pluszowego Misia – wybór imienia dla bibliotecznego maskotka/ Światowy Dzień Pluszowego Misia – Teatrzyk Kamishibai/ audycja z okazji Dnia Pluszowego Misia dla klas 1-3 zachęcająca do czytania książek,
- udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym WIELKA LIGA CZYTELNIKÓW,
- "Dzień Głośnego Czytania" – Rodzice czytają dzieciom – akcja.
- "Escape room w bibliotece szkolnej",
- "Jesienny i zimowy konkurs ładnego czytania" – uczniowie klasy 1,
- nagrania audycji radiowych: "Historia o szacunku" i "Historia o miłości",
- Tydzień święta biblioteki szkolnej w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek (co roku w maju),
- Uroczyste pasowanie na czytelnika uczniów klas pierwszych,
- udział w ogólnopolskiej akcji czytelniczej „Przerwa na czytanie”,
- Biblioteczny Kalendarz Adwentowy – akcja czytelnicza,
- przeprowadzenie w szkole cyklicznego, całorocznego konkursu czytelniczego "Najlepiej Czytająca Klasa" oraz "Czytelnik Roku",
- realizacja innowacji pedagogicznej "Czytam z klasą. Lekturki spod chmurki",
- udział w ogólnopolskiej akcji czytelniczej „Jak nie czytam, jak czytam”,
- udział w ogólnopolskim programie edukacyjnym "Ocalimy świat – ekoprogram z charakterem",
- "Randka w ciemno z książką" – impreza czytelnicza dla wszystkich uczniów i nauczycieli z okazji walentynek,
- "Gawęda o książce" – spotkanie czytelnicze dla uczniów kl.VI,
- "Mistrzynie Szymborska – realizacja projektu we wszystkich klasach IV-VII, upamiętniającego rok Wisławy Szymborskiej i popularyzującego jej twórczość,
- "Znam lektury szkolne" – quiz dla kl.VIII jako podsumowanie 2-godzinnych zajęć nt. znajomości lektur z kl. VII i VIII,
- "199 małych bohaterów" – edukacja filmowa w kl.V w oparciu o serię krótkich filmów, których bohaterami są dzieci z różnych kontynentów,
- lekcje biblioterapeutyczne w oparciu o książki „Co robią uczucia" i "Kruszynka",
- lekcje z lekturą „Chłopcy z Placu Broni" z wykorzystaniem metody 6 kapeluszy myślowych de Bono,
- prowadzenie klubu czytelniczo-filmowego,
- przygotowywanie i realizacja wraz z uczniami audycji radiowych (w oparciu o literaturę), np. "K. K. Baczyński – poeta, który zamienił pióro na karabin",
- przygotowywanie uczniów do konkursów recytatorskich, wspólne wyszukiwanie wierszy,
- wyjazdy edukacyjne, np. do Muzeum "Pana Tadeusza", Muzeum Piłsudskiego w Sulejówku oraz Muzeum Popiełuszki w Warszawie (zajęcia warsztatowe np. na temat: Jak powstaje komiks? Tworzenie komiksu),
- utworzenie w szkolnej bibliotece przytulnego kąca "Warto przeczytać",
- Szkolny Konkurs na recenzję swojej ulubionej książki,
- Bingo czytelnicze w klasach 1-3,
- "W krainie liter i pióra – twórczość inspirowana Marianem Falskim w kaligrafii i na kartkach z elementarza",
- bookcrossing – "Podziel się książką",
- projekt realizowany w klasach 4-8 – BohaterON,
- lekcja w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie „Głogów – miasto nad Odrą”,

	➤ lekcja na temat „Obrony Głogowa” pod Pomnikiem Dzieci Głogowskich, ➤ lekcja kaligrafii w Bibliotece Miejskiej w Głogowie, ➤ udział w spektaklach „Opowieści z Narnii”, „Dziady”.
Wykorzystywanie narzędzi i materiałów dostępnych w sieci w procesach edukacyjnych.	1. Pierwsze logowanie i zapoznanie się z funkcjonalnościami i zasobami Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej: ➤ przeprowadzanie lekcji języka polskiego z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych dotyczących wybranego tematu. 2. Zachęcanie uczniów do udziału w różnego rodzaju konkursach literackich, które wymagają zdobycia rzetelnej wiedzy na dany temat – poszukiwanie informacji w e-bookach, biuletynach, aby przygotować się do napisania pracy, wiersza. 3. Korzystanie ze stron internetowych z quizami i grami edukacyjnymi wymagającymi znajomości lektur szkolnych, np.: ➤ pisupisu.pl, ➤ LearningApps, ➤ ON-Limpiada z Wiedzy o Lekturach – platforma ZDAY, ➤ Quizme, ➤ wordwall, ➤ https://czasdzieci.pl/quizy/k,11-literatura.html ➤ http://testwiedzy.pl/ucat_view/57/lektury-szkolne.html ➤ https://samequizy.pl/tag/lektury/ ➤ strona testzlektury.pl, ➤ eduelo.pl, gdzie można po zarejestrowaniu szkoły i klasy przeprowadzać gry i zabawy do omawianych lektur. 4. Prowadzenie kół zainteresowań, np.: ➤ koło czytelniczo-informatyczne dla klas 3 "Nasza Mała Biblioteka".
Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.	1. Zadbanie o właściwą komunikację z dzieckiem być może znajdującym się w kryzysie psychicznym: ➤ aktywne słuchanie – odbiorca koncentruje się na zrozumieniu komunikatu wraz z tym, co mówiący odczuwa; przekazuje komunikaty niewerbalne, które wskazują na zainteresowanie problemem, formułuje krótkie wypowiedzi mające na celu podtrzymanie motywacji rozmówcy, ➤ informacja zwrotna – okazywanie zrozumienia, posługiwanie się parafrazą, ➤ stworzenie atmosfery otwartości, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, dyskrecji, zawarcie kontraktu, ➤ formułowanie własnej wypowiedzi w taki sposób, aby była łatwo zrozumiała, ➤ okazywanie empatii – skoncentrowanie się na przeżyciach rozmówcy, spojrzenie na problem od jego strony, ➤ zawieszenie wszelkiego wartościowania i osądów, powstrzymanie się od formułowania jakichkolwiek ocen, ➤ w przypadku zaistniałego konfliktu – zachowanie neutralności, koncentrowanie się na faktach, niewchodzenie w koalicję ze stronami konfliktu, ➤ pozostawienie osobie, której się udziela pomocy, wolności w decydowaniu o jej sprawach, ➤ wskazywanie rozmówcy wielu możliwych rozwiązań, uświadamianie mu konsekwencji wyborów, ➤ wzmacnianie pewności siebie, poczucia własnej wartości, poczucia sprawstwa, aktywizowanie w celu przezwyciężenia problemu.

2. Gry i zabawy pozytywnie wpływające na nastroje uczniów:

- "Też tak mam" (określanie własnych upodobań, ale także tego, czego się nie lubi; uświadomienie sobie, że się nie jest osamotnionym w swoich sympatiach i antypatiach),
- "Wszystkie moje emocje" – gra karciana ze strony Strefa Dobrej Edukacji,
- „Rozmowy w kole – poznajmy się lepiej”,
- „Klasowe talenty”,
- „Wspólne dzieło”,
- tworzenie drzewka emocji w ramach projektu „Czytam z klasą. Lekturki spod chmurki”.

3. Działania podejmowane podczas zajęć z uczniami:

- pomaganie dziecku w nazywaniu emocji,
- niebagatelizowanie trudnych sytuacji i wczesna interwencja,
- tworzenie atmosfery wzajemnego szacunku i zrozumienia,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka – docenianie nawet najmniejszego wysiłku włożonego w wykonanie zadania.

4. Udział w szkoleniach i webinarjach:

- "Jak podnosić poziom mocy? Wzmacnianie dobrego samopoczucia uczniów".
- "Przemoc seksualna a niepełnosprawność intelektualna i spektrum autyzmu. Profilaktyka".
- "Szczęśliwe dzieciństwo to bezpieczne dzieciństwo – jak rozpoznawać i reagować na krzywdzenie dzieci".
- "Dziecko w kryzysie psychicznym".

Bibliografia:

R. Bogucka, *Zasady dobrego kontaktu* (materiał ze szkolenia "Dziecko w kryzysie psychicznym",
prow. Renata Bogucka, Klaudia Bonieńska-Drabik).

Opracowanie – uczestnicy sieci pod nazwą
Szkoła efektywnego czytania i pisanie:

*Marta Kasprzak,
Renata Bogusz-Fedro,
Renata Kałużka,
Zuzanna Szczęsna,
Agnieszka Samul,
Elżbieta Turbińska – współpraca,
Dorota Szmidt – koordynator*